T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO **:** 2025/185
KARAR NO **:** 2025/243
KARAR TR **:** 08/04/2025

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 26/2. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27/1. maddeleri uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı **:** B. T.
Davalı **:** Batman Valiliği

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Batman Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, plakalı aracın çakar tertibatı ile kullanıldığının tespit edildiğinden bahisle, araç sürücüsü davacı adına 16/12/2024 tarih ve MB-54948621 seri-sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 26/2. maddesi uyarınca 96.000 TL idari para cezası verilmiş; ayrıca dava dışı üçüncü kişi adına kayıtlı araç da, aynı maddenin dördüncü fıkrası uyarınca trafikten men tutanağı ile 30 gün trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Batman 2. Sulh Ceza Hakimliği 23/12/2024 tarih ve D.İş.No. 2024/7497 sayılı kararı** ile, yapılan başvuruyu inceleme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi uyarınca itirazın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar taraflarca itiraz edilmemesi üzerine kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Hakimliğimizce, yapılan başvurunun öncelikle görev yönünden incelenmesi gerektiği kanaatine varılmıştır. Kabahatler Kanununun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı, ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.*
>
> *İncelenen dosya kapsamına göre, öngörülen trafik para cezasının 5326 Sayılı Kanunun EK-2/1 maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, ancak idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak aracının trafikten men edilmesine karar verildiği ve bu durumunda 5326 Sayılı Kabahatler Kanunun 27/8 maddesi gereğince idari yargının görev alanına girdiği anlaşıldığından, idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da idari yargı yerinde görüleceği anlaşılmakla Hakimliğimizin görevsiz olduğuna dair aşağıda yazılı şekilde karar verilmiştir."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Vcm+gL8 - HPU+0DS - d3hQwdy - Wp4314= ile erişebilirsin

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Batman İdare Mahkemesi 12/02/2025 tarih ve E.2024/1287 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Dava dosyasının incelenmesinden; davacı hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 26 maddesinin 2 fıkrası uyarınca 96.000,00-TL trafik para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 16/12/2024 tarihli ve MB 54948621 numaralı işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.*
>
> *Uyuşmazlıkta, aynı maddi olay nedeniyle ruhsat sahibi A. T. adına kayıt ve tescilli araç hakkında uygulanan 30 gün süreli trafikten men yaptırımının adı geçen kişi ile ilgili olduğu, bu yaptırımın davacı sürücü ile ilgili olmadığı ve onun hakkında düzenlenmediği, davacı hakkında uygulanan trafik para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.*
>
> *Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 26/2 maddesi uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."*

6. Batman İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli ve idari yargı dava dosyalarının asılları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Araçlara ait trafik ayırım işaretleri ve diğer işaretler:"* başlıklı 26. maddesi şöyledir:

> *"Belirli araçlarda, çalışma yerini ve şeklini, kapasite ve diğer niteliklerini belirleyen plaka, ışık, renk, şekil, sembol ve yazı gibi ayırım işaretleri bulundurulması zorunludur.*
>
> *(Ek:18/10/2018-7148/16 md.) Mevzuatta belirtilen ışıklı ve/veya sesli uyarı işareti veren cihazların mevzuatta izin verilmeyen araçlara takılması ve kullanılması yasaktır.*
>
> *(Değişik: 17/10/1996-4199/11 md.) Araçların dışında bulundurulması zorunlu işaretlerden başka, araçlara; reklam, yazı, işaret, resim, şekil, sembol, ilan, flama, bayrak ve benzerlerinin takılması, yazılması, sesli ve ışıklı donanımların bulundurulması ve izin verilmesine dair esas ve usuller ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.*
>
> *(Mülga: 21/2/2001 - 4629/6 md.)*
>
> *(Değişik fıkra:21/11/2024-7533/25 md.) Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne uymayan sürücüler ile üçüncü fıkrasına göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davranan sürücülere 690 Türk lirası trafik idari para cezası uygulanır. İkinci fıkra hükümlerine uymayan sürücülere ise 96.000 Türk lirası trafik idari para cezası uygulanarak sürücü belgeleri otuz gün süreyle geri alınır ve araç otuz gün süre ile trafikten menedilir. İkinci fıkra hükümlerinin son ihlalin gerçekleştiği tarihten geriye doğru bir yıl içinde iki veya daha fazla kez ihlal edilmesi halinde sürücülere her seferinde 192.000 Türk lirası trafik idari para cezası uygulanarak sürücü belgeleri altmış gün süreyle geri alınır ve araç altmış gün süre ile trafikten menedilir. Sürücü, aynı zamanda araç sahibi değilse, ayrıca, tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenlenir.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Vcm+gL8 - HPU+0DS - d3hQwdy - Wp4314= ile erişebilirsin

(Ek fıkra:21/11/2024-7533/25 md.) Bu maddenin ikinci fıkrasına göre çıkarılan yönetmelikte belirtilen araçlarda; ışıklı ve sesli uyarı işaretlerinin takılacağı yerlerin dışında bulundurulması ve kullanılması durumunda sürücülere 96.000 Türk lirası trafik idari para cezası uygulanır. Son ihlalin gerçekleştiği tarihten geriye doğru bir yıl içinde iki veya daha fazla kez ihlal edilmesi halinde sürücülere her seferinde 192.000 Türk lirası trafik idari para cezası uygulanarak sürücü belgeleri otuz gün süreyle geri alınır ve araç otuz gün süre ile trafikten menedilir.

Ayırım işaretleri bulunmayan araçlar trafik zabıtasınca trafikten men edilir.

Yönetmelikte belirtilen şartlara aykırı olarak bulundurulanlarla, araçlara izin alınmadan yazılan yazılar sildirilir veya takılan donanımlar bütün giderler ve sorumluluk işletene ait olmak üzere söktürülür. (Ek cümle:21/11/2024-7533/25 md.) Ayrıca ikinci fıkra kapsamındaki cihazlara mülki amir tarafından el konulur ve mülki amir tarafından mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(Ek fıkra:21/11/2024-7533/25 md.) Sürücü belgesi geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır. Altmış gün süre ile sürücü belgesi geri alınanların sürücü belgeleri psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasına mâni hâli olmadığının anlaşılması halinde iade edilir. Bu madde kapsamında geri alınan sürücü belgeleri bu Kanun kapsamında verilen trafik idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması şartıyla iade edilir."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"*(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)*

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci ve sekizinci fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Vcm+gL8 - HPU+0DS - d3hQwdy - Wp4314= ile erişebilirsin

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/04/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 26/2. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

15. Somut olayda, araç sürücüsü davacı adına aracın çakar tertibatı ile kullanıldığının tespit edildiğinden bahisle idari para cezası düzenlendiği, bununla birlikte A. T. adına tescilli aracın 2918 sayılı Kanun'un 26/4. maddesi uyarınca 30 gün süreyle trafikten men edilmesine ilişkin olarak da 16/12/2024 tarih ve BB-00615716 seri-sıra nolu işlemin düzenlendiği, bu işleme karşı adı geçen tarafından idari yargı yerinde dava açılıp açılmadığı hususlarının dosya kapsamından tespit edilemediği anlaşılmıştır.

16. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

17. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Vcm+gL8 - HPU+0DS - d3hQwdy - Wp4314= ile erişebilirsin

18. Uyuşmazlık Mahkemesince de, daha evvelki idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

19. İncelenen uyuşmazlıkta, aynı maddi olay nedeniyle üçüncü kişi adına kayıt ve tescilli araç hakkında uygulanan 30 gün süreli trafikten men yaptırımının davacı sürücü ile ilgili olmadığı ve onun hakkında düzenlenmediği, davacı hakkında uygulanan trafik para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 26/2. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Batman İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Batman 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 23/12/2024 tarih ve D.İş.No. 2024/7497 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Batman İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Batman 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 23/12/2024 tarih ve D.İş.No. 2024/7497 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/04/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Rıdvan GÜLEÇ	Üye Nilgün TAŞ	Üye Doğan AĞIRMAN	Üye Eyüp SARICALAR
	Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Vcm+gL8 - HPU+0DS - d3hQwdy - Wp4314= ile erişebilirsin